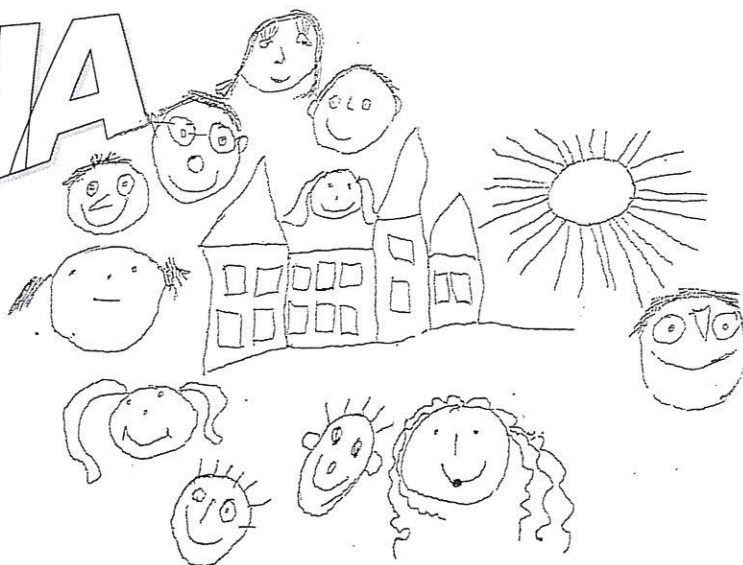

PASACIŅA

Nr. 54 2007.gada septembris

CENA: DIVI PALDIES

„PASACIŅA” RUDENĪ

Jau mēnesi „Pasaciņā” spraigi rit jaunais mācību gads. Šoruden mūsu iestāde ir kļuvusi par vienu bērnu grupu un sešiem jauniem darbiniekiem bagātāka. Ik rītu „Pasaciņas” durvis ver ap 90 audzēkņiem, kuri savu „darba dienu” aizvada piecās dažāda vecuma grupās, sākot jau no 2 gadu vecuma līdz 7 gadiem, un 21 darbinieku lielais kolektīvs.

Grandiozas izmaiņas ir piedzīvojuši gandrīz 10 gadus nelietotā un neremontētā, tā dēvēta, sestā grupiņa, kuru par savējo tagad sauc septiņpadsmit 6-gadīgie *Pasacēni*. Visu vasaru minētajās telpās ritēja remontdarbi: tika nomainīti logi un durvis, veikta elektroinstalācijas renovācija, uzstādīta ugunstrauksmes signalizācijas sistēma, pārbūvētas higiēnas telpas, mainītas grīdas un krāsotas sienas. Augusta beigās, izremontētajās, gaišajās telpās, mēbeļu ražotāji ienesa, pēc individuālā pasūtījuma tapušās, mēbeles. Savu palīdzību mēbeļu izgatavošanā ir apsolījuši arī firma „Kosibed”. Viņi ir apsolījuši izgatavot gultas guļamtelpas iekārtošanai. Tās joprojām gaidām.

Šī, 2007./2008.mācību gada galvenais vadmotīvs ir DROŠĪBA. Mūsu uzdevums – pedagogu un vecāku, ir stāstīt un skaidrot bērniem kā droši darboties ikdienā, ne tikai bērnudārzā paredzētajās aktivitātēs, bet arī tad, kad bērns ir kopā ar savas ģimenes locekļiem. Iestādē ir pieņemti *Drošības noteikumi izglītojamiem*, kas saprotamā valodā dažādu vecuma Pasaciņas audzēkņiem skaidro drošu uzvedības modeli grupas telpās, nodarbību laikā muzikālajā un sporta zālē, atrodoties rotaļu laukumā, ejot pastaigās. **Vecāku uzdevums ir skaidrojot saviem bērniem jautājumus par ugunsdrošību, elektrodrošību, ceļu satiksmes noteikumus, noteikumus uz ūdens, ledus, par rīcību svešai personai uzrunājot bērnu!** Savu līdzdalību dažādu drošības jautājumu skaidrošanā audzēkņiem apsolījuši Valmieras policijas pārvalde. Tās darbinieki oktobrī ciemosies mūsu iestādē.

 Ineta

„PASACIŅA” RUDENĪ

✓ 23.septembrī aizvadījām vasaru un sagaidījām rudenī

✓ 29.septembrī svinam Miķeļdienu.

Miķeli gaidīju

Kā savu brāli:

Tas deva malciņu,

Tas kumosīņu.

Miķeļi ir rudens saulgriežu laiks, jo pēc Miķeļiem dienas kļūst īsākas, bet naktis – garākas. Šos svētkus sauc arī par Rudenājiem, Apjumībām, Appļāvībām un Jumja dienu, un tie ir rudens ražas novākšanas svētki. Miķeļi ir visbagātākie svētki, jo tikko novākta raža. Tad galdu klāj gardiem ēdieniem, bet goda vietā liek lielu rudzu maizes klaipu ar Jumja zīmi.

Vērosim laikzīmes:

- Ja Miķelī vēl ozoliem zīles, tad sniegoti Ziemassvētki
- Ja kokiem lapas birst pēc Miķeļiem, tad pavasarī ilgi turēsies sniegs

✓ 28.septembrī - rotaļu rīts „*Miķeļdienā āboli ripo...*”

Rudens Rūķis Rita bērnus sagaidīja bērnudārziņa rotaļu laukumā. Tur lielākos un mazākos grozos gozējās dažādu šķirņu, krāsu un garšu āboli. *Ābeļdārzam vārti vaļā, Dārzā staigāj' ābolīts, Rozā polka, Vecā ragana, Ai, ai, iēva brāli!* – tik daudz latviešu tautas rotaļu un rotaļdeju izspēlēja visi – gan lieli, gan mazi *Pasacēni*. Un tad vēl stafetes un jautras spēles - *ābolu kriekts*, ābolu *zortēšana* pa krāsām, ābolu nešana karotē, ābolu maisu stiepšana pār plecu, ābolu mešana grozā...

Kad visi bija piekusuši no jautrības, tad Rudens Rūķis aicināja visus uz sulas degustēšanu. No lielās krūkas mazākās, katram tika malks no šoruden spiestas ābolu sulas. Secinājums – ņammīgi, saldskābi, gan sula, gan āboli.

 Sarma

„PASACIŅAS” ĪSZIŅAS

✓ 20.septembrī „Pasaciņas” audzēkņu vecāki sanāca kopā uz vecāku kopsapulci.

✓ Iestādes vadītāja Ineta Zidere klātesošos iepazīstināja ar paveikto saimniecisko darbu, lai iestāde veiksmīgi uzsāktu jauno darba cēlienu 2007./2008.mācību gadā.

✓ Rindā uz iestādes apmeklēšanu no 2008.gada 1.septembra uzņemti 12 bērni, bet no 2009.gada – jau 3.

✓ Ēdināšanas maksa audzēkņiem par dienu no š.g. 1.oktobra ir noteikta Ls 0.90 apmērā.

✓ Ir pārstrādāti un pieņemti iestādes Iekšējās kārtības noteikumi. Tie nosaka:

- iestādes darba organizāciju,
- vecāku tiesības, pienākumus un atbildību,
- izglītojamo tiesības un pienākumus,
- kārtību, kā iestādē drīkst ienākt un uzturēties nepiederoša persona

✓ 30.augusta Pedagoģiskās padomes sēdē ir apstiprināti galvenie darba virzieni šim mācību gadam:

- 1) Turpināt audzēkņu izglītošanu, aktīvi iesaistot ģimeni, par dažādiem personīgās drošības jautājumiem.
- 2) Veidot un pilnveidot jau esošo materiālo bāzi, vielas sadali par vecumposmiem ekoloģiskai izglītībai un audzināšanai.
- 3) Dažādot iestādes un ģimenes sadarbības veidus.

✓ Atskaiti par Iestādes padomes paveikto iepriekšējā mācību gadā sniedza tās priekšsēdētāja Zinta Jansone, kā galveno un lielāko pasākumu minot Ziemassvētku tirdziņa rīkošanu un līdzekļu savākšanu rotaļu laukuma elementu iegādei. Iestādes padomē no vecāku vidus ievēlēja:

- Aiju Freimani /2.gr./
- Zintu Jansoni, Kasparu Bašķi /3.gr./
- Robertu Upīti /4.gr./
- Ingu Loiko, Sanitu un Andreju Anšmitus, Ansi un Brigitu Avišānus, Gvido Vilni Krūmiņu, Arti Lēnertu /5.gr./
- Laumu Markovsku /6.gr./

✓ Ar plānotajiem pasākumiem mācību gada laikā klātesošos iepazīstināja metodiķe Sarma Alksne.

✓ **Visu septembra mēnesi rit akcija Vācam ozolzīles!**

Šis aicinājums ir guvis lielu atsaucību. Zīļu vākšanā aktīvi iesaistās ne tikai bērni, bet azarts ir pārņēmis arī viņu ģimenes locekļus.

Nepārspējami līderi ir 5.grupas bērni un viņu palīgi. 5.grupiņai ir izstrādāta pat sava zīļu mērīšanas mērvienība – krūzes. To daudzums tiek ierakstīts īpaši izveidotā uzskaites tabelē.

Viņiem seko 4.grupa, 6.grupa, 3.grupa un visbeidzot paši mazākie – 2.grupa.

Līdz 28.septembrim ir saskaitīti ...maisi zīļu! Meža dzīvniekiem atliek vien novēlēt – labu ēstgribu!

Anita

„PASACIŅAS” PASAKAS

✓ 6.grupas bērni stāsta pasakas un sacer dzejolišus pa augļiem un dārzeņiem, kas ienākušies bagātajā rudenī...

Abas avenes satikās un nolēma runāt par zemi, un, ka vajadzētu *bišķi* iestādīties un paaugt tālāk par mazo kociņu. Tas izaugs pavisam liels koks un pēc tam viņi nozāgēs, jo tas būs kļuvis ļoti vecs.

Ričards Aleks /6.g./

Sīpoliņi, sīpoliņi,
Kas bij' jūsu mājiņā?
Lociņi, lociņi.
Ko viņi tur darīja?
Viņus tur audzēja
Un ielika zupā.

Tomass Krists /6.g./

Burkāns izauga zemē un viņam palīdzēja ūdens. Viņam bija visādi draugi – daudz citi dārzeņi un citi burkāni. Draudzenes Burkāniņam ir bietes. Burkāniņš gribēja draudzēties vēl ar kāpostiņu. Viņš to satiks tad, kad burkānu izcels no zemes.

Lāsma /6.g./

Dārzeņu piedzīvojums

Senos laikos dzīvoja kartupelis Miķelis, biete Sārtīte, burkāns Spicītis, runkulis Bumbulis, kāposts Cēzars un ķirbis Ķirbāns. Viņu mājas sauca par pagrabu un rudenī viņi visi tur sāka dzīvot. Katram dārzeņim bija savs dzīvoklis – plaukts. Gurķi un tomāti gan dzīvoja burkāns.

Žurkai, Pelei un Tārpam uz lauka vairs nebija ko ēst un viņi ielavījās pagrabā. Viņi sāka priecāties, jo ieraudzīja sev tīkamo ēdamo. Dārzeņi kļuva satraukti. Viņiem kļuva bail, ka viņus apēdīs. Tomāti un gurķi priecājās pa burkāns, jo Žurka un Pele nevarēja attaisīt vāciņus.

Pūce naktī lidoja garām pagrabam un dzirdēja kliegšanu un palīgā saukšanu. Pūce aizlidoja pie mazajiem brīnumu rūķiem. Rūķi skrēja glābt dārzeņus. Riekstu rūķis atnesa līdzī riekstus, Pīlādžu rūķis – pīlādžus, bet Zīļu rūķis – zīles. Rūķi klusiņām paslēpās pagrabā aiz stūriem un pa kartupeļu lūku apmētāja iebrucējus. Žurka, Pele un Tārps nodomāja, ka no gaisa krīt zīles, rieksti un pīlādži. Tas viņiem nepatika. Viņi nolēma bēgt projām uz citu pagrabu. Dārzeņi sauca:

- Mēs esam glābti!

/6.grupas bērni/

Ēšana: Kā sagatavot bērnu iešanai uz bērnudārzu

Kā sagatavot bērnu iešanai uz bērnudārzu, lai bērnudārzs nepārvērstos par biedēkli bērnam, bet gan par interesantu vietu, kur bērns justos kā mājās - šis jautājums rodas visiem vecākiem.

Viens no noteikumiem, lai bērnam netiktu mainīta krasi pierastā dzīve, ir pieradināt viņu pie dārziņa ēdiena un ēšanas režīma. Jādara tas ir ļoti lēni, vairākos etapos. Jo bērns mazāks, jo vairāk laika prasīs šāda pieradināšana.

- Pirmais un galvenais ir pieturēties pie **dārziņa ēšanas režīma**. Pārsvārā brokastis ir 8.00-8.30, pusdienas 12.00-13.00, launags ap 15.00. Vakariņas bērnam varētu dot ap 18.00-19.00, atkarībā no tā, cikos viņš iet gulēt. Neilgi pirms gulētiešanas varētu vēl iedot kefīru. Noskaidrojiet precīzus laikus, kad ir ēdienreizes, un ēdiet mājās tajos pašos laikos. Arī pēc tam, kad Jūsu bērns ies dārziņā, neaizmirstiet viņu brīvdienās ēdināt tajos pašos laikos, jo bērnam jau būs izstrādājies savs režīms. Ja šobrīd ēšanas režīms neatbilst dārziņā paredzētajam, lēnām mainiet to. Katru reizi ēdienreizi var pārnest ne vairāk kā par 15 minūtēm, jo bērnam ēst gribās pierastajā laikā, un, ja viņš nesajem ēdienu, tad pēc kāda laika ēstgriba pazūd. Visgrūtāk klājas tiem bērniem, kuriem vispār nav nekāda ēšanas režīma. Tad uzreiz, kā bērns sāks iet dārziņā, sāciet pieturēties pie bērnudārziņa ēdināšanas režīma.
- Nepārbarojiet bērnu. Vecāki pārsvārā savus bērnus pārbaro. Bet **dārziņā porcija ir limitēta**, izejot no bērnu vajadzībām konkrētajā vecumā. Šīs normas ir sekojošas: 1-1,5 gados - 1000-1200 gr; 1,5-3 gados - 1200-1400 gr; 3-4 gados - 1700-1850 gr. Tas ir dienas ēdiena kvantums. Vecāki bieži dod stipri vairāk ēst, bet pēc tam brīnās kāpēc mans bērns ēd tikai divas reizes dienā.
- Kad Jūs būsiet noregulējuši režīmu un ēdiena apjomu, tad būs vieglāk izpildīt nākošo prasību: **nekādas uzkodas starp ēdienreizēm!** Redzēsiet cik labi ēdīs Jūsu bērns. Jo, mums liekas, kas tad tur liels, ka bērns apēda vienu šokolādes konfekti. Bet ar šo konfekti viņš jau ir saņēmis kalorijas, ko būtu saņēmis, piemēram, launagā. Protams, ka to viņš vairs neēdīs. Iznīdējot šādu *skribināšanu* starp ēdienreizēm, Jūs ne tikai uzlabosiet bērna ēstgribu, bet arī pieradināsiet viņu pie dārziņa prasībām. Jo dārziņā nekas netiek dots starp ēdienreizēm. Ja Jūs nebūsiet pieradinājuši savu bērnu pie tā jau laicīgi, tad viņam visu laiku gribēsies kaut ko *ieskrubināt* arī dārziņā.
- Bērna **ēdienam ir jābūt dažādam**. Dārziņā viņam piedāvās gan dažādas zupas, gan kompotu, dārzeņu sautējumus un daudz ko citu. Visus šos ēdienus bērnam būtu jāzina, jo neparastu ēdienu visticamāk viņš neēdīs. Dārziņā pie ēdiena neliek specifiskas garšvielas, ko iespējams, Jūs lietojat mājās (piemēram, kurkumu, baziliku un tl.). Bērnam var dārziņa ēdiens likties mazliet bezgaršīgs. Tāpēc, cenšaties viņam dot ēdienu bez specifiskām garšvielām.
- Bērnam, kam ir vairāk nekā 1,5 gadi, **jāmāk ēst ar karoti un dakšīgu** un jādzer ir no krūzītes. Iemāciet to viņam visu laicīgi.
- Pavērojiet, **cik ātri ēd Jūsu bērns**. Dārziņā ēdienreize ilgst apmēram 30 minūtes. Ja ir noregulēts ēšanas režīms, tad bērns arī ēd ātrāk.

- Māciet to visu bērnam savlaicīgi, jo iešana bērnu dārzā bērnam jau tā ir stress, tāpēc nedrīkst vēl to pastiprināt ar jaunām prasībām. Ja kaut kas tomēr nav gluži kā gribētos, parunājiet ar audzinātāju. Iespējams, ka viņa būs gatava Jums palīdzēt, bet tomēr arī vecākiem ir jāpiedalās bērna apmācīšanās, bet, ne tikai audzinātājām.
- Pirmajās dienās pasniedziet bērnam brokastis mājās. Atnākot svešā vietā, bez mammas, ar svešiem cilvēkiem - bērns var atteikties ēst. Bet līdz pusdienām bērns būs iedzīvojis grupiņā, labāk ēdīs neskatoties uz neparasto un neierasto apkārtni.

Iesnas

Visbiežāk iesnas (rinītu) izraisa vīrusi, kas izplatās ar siekalu pilieniem. Slimības pazīmes var parādīties jau pāris stundas pēc aplīšanās, bet parasti tās parādās tikai pēc dažām dienām. Slimības pazīmes ir nieze deguna gļotādā un šķaudīšana, kā arī izdalījumi no deguna, kas 3 - 5 dienu laikā no ūdeņainiem un caurspīdīgiem kļūst gļotaini un dzeltenīgi.

Bieži vienlaikus ar iesnām ir arī rīkles iekaisums. Dažkārt var būt arī paaugstināta ķermeņa temperatūra. Iesnas ilgst apmēram nedēļu. Ja iesnas nepāriet 10 dienu laikā, tas var norādīt uz komplikācijām, piemēram, deguna blakusdobumu iekaisumu. Dažkārt tas var būt saistīts arī ar palielinātām aizdeguna mandelēm (adenoīdiem).

Parasti iesnas ir auksto gadalaiku saslimšana, tomēr tas, vai un kad cilvēks saslims ar iesnām, ir atkarīgs no organisma aizsargspējām. Novājināts organisms sliktāk spēj cīnīties ar baktērijām un vīrusiem, tāpēc ātrāk "padodas".

Ja ir iesnas, tas nenozīmē, ka bērns nevar doties ārā. Tas ir pat ļoti ieteicams, ja vien nav paaugstināta ķermeņa temperatūra.

Lai iesnu gadījumā samazinātu komplikāciju risku, svarīgi ir pareizi šņaupt degunu, lai infekcija neizplatītos uz deguna blakusdobumiem, jo tādējādi var iedzīvoties ausu iekaisumā.

Lielākiem bērniem ir svarīgi iemācīt pareizi šņaupt degunu:

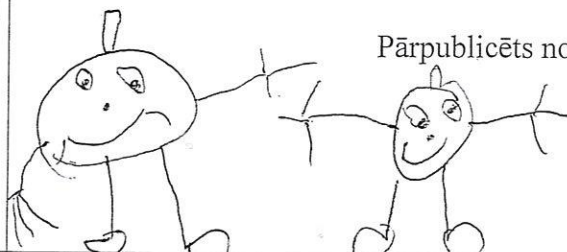
- šņauc tikai vienu nāsi, otru turi ciet
- nešņauc ar lielu spēku

Speciālus deguna pilienus vajadzības gadījumā parakstīs ārsts.

No dabas produktiem slimības gadījumā un profilaktiski palīdz tie preparāti, kas satur imunitāti stimulējošas vielas, piemēram, ehinācijas preparāti. Vēl ieteicams lietot vitamīnus, īpaši dabīgos. Aptiekās var iegādāties jau gatavu mežrozīšu sīrupu, bet var veidot šādu uzlējumu arī paši - ēdamkaroti mežrozīšu augļu plej ar glāzi ūdens, apsedz ar vāciņu un pavāra minūtes 10 - 15. Vēl ieteicami ir arī ķiploki. Tie nav jāliek degunā, bet gan jāiekar kaklā kā krellītes, tos var arī pievienot pie ēdiena. Neaizmirstiet sīpolus ar medu, dažādas zāļu tējas un citronu.

Svarīgi!

Ja bērnam ir iesnas tikai vienā deguna pusē, pastāv liela iespējamība, ka degunā ir nonācis kāds svešķermenis. Un tam nav jābūt pat nekam liels - iesnas var izsaukt pat neliela vates pūciņa, kas aizķērusies, piemēram, tīrot degunu vai apturot deguna asiņošanu.

Pārpublicēts no www.calis.lv

„PASACIŅAS” VALODIŅA

😊 6.grupas bērni dodas pastaigā pēc lietainām dienām. Alise pārlec peļķi un priecīgi sauc:
- Es izlecu no peļķes!

😊 Audzinātāja pārjautā Rinaldam:
- Vai tavas mājas saucas „Rūpnieki”?

Rinalds pārmetoši:
- Nē. Es dzīvoju Latvijā un Mūrmuižā!

😊 Meiteņu saruna.

Beāte:
- Mana mamma strādā salonā ar nagiem.

Laura:
- Bet, mana mamma ir šuvētāja!

😊 Beāte stāsta audzinātājai:
- Zini, mani mati pa vasaru ir izauguši līdz mugurkaulam!

„PASACIŅAS” darbiņi oktobrī

- ✓ Tikšanās ar Valmieras policijas pārvaldes darbiniekiem 3.X 10.00
- ✓ Imanta Paura koncerts bērniem
Lido-lido-lidojums! 4.X 10.50
- ✓ Sveicam skolotājas profesijas svētkos! 6.X
- ✓ *Rudens kross krāsainās lapās* – sportiskas aktivitātes Mūrmuižas parkā ...X
- ✓ Rotaļu brīdis *Izpēlējam pasakas, mīklas...* 19.X
- ✓ *Sagaidām ciemiņus!* – pie mums ciemos brauc kolēģi no PII Kārliena 23.X

„PASACIŅAS” PALDIES

😊 **PALDIES** nezināmajam rūķītim, kas ik rītu pie sporta zāles durvīm atstāj kastaņus masāžas baseiniņam.

Anita

😊 **PALDIES**

LPKS Vidzemes agroekonomiskajai kooperatīvai sabiedrībai par doto iespēju iegādāties kārotās rotaļlietas bērnu rotaļdarbībai 6-gadīgo bērnu grupā!

6.grupas bērni

✍ Redaktore – Ineta

✍ Korespondente –

SVEICAM !

DZIMŠANAS DIENĀ

*Kad vasara iet projām –
Svied puķi debesīs.*

Jo iespējams, ka prieku

Pie tevis rudens dzīs...

/M.Bārbale/

Dairu Melbārdi 4.IX

Nikolu Punku 7.IX

Grietu Laizāni 8.IX

Tomasu Avišānu 9.IX

Liānu Samburi 12.IX

Dāvidu Ķilpi 16.IX

Anitu Golubovsku 16.IX

Samantu Anšmiti 23.IX

Raineru Tobiasu 26.IX

Siviju Sermuli 29.IX

VĀRDA DIENĀ

Gladiola –

atvasaras zieds–

Maigi sārtā, aicinoši baltā.

Ziedi, lepnā,

valdonīgi staltā,

Krāšņums,

kuru vēji nenoliec.

Tu bez gudriem vārdiem māci mūs

Dzīvot tā,

lai sevi nesadalām –

Plaukt līdz ziedam pēdējam –

Līdz galam

/Z.Puroš/

Silviju 14.IX

Sanitu 14.IX

Matīsu 21.IX

Mikusu 29.IX

SVEICAM !

Mans ir tas, ko esmu paveicis.

/J.V.Gēte/

Sveicam, „Pasaciņas” darbinieku

kolektīvā ienākot:

Ēriku Alksni

Daci Segliņu

Dairu Melbārdi

Sanitu Zelču

Ansi Niedrīti

Janu Spalviņu

Sarma

✂ Datorsalikums – Anita